

Column

Gezondheidskosten lopen uit de hand

Ook op deze Prinsjesdag werd het weer duidelijk. De gezondheidskosten, maar ook de sociale kosten, lopen uit de hand.

Er is een grote groep mensen die niet mee doet, de jeugd hoort daar helaas ook voor een groot deel bij. Wij staan in de tuinbouw voor een verantwoordelijkheid en een oplossing. Om maar iets te noemen: arbeid uit Polen importeren terwijl Den Haag veel jeugd heeft zonder werk. Dat de tuinbouw voor Hogenezen niet aantrekkelijk is komt zeker ook door onszelf, want we hebben ook niet aantrekkelijk gemaakt, noch er moeite voor gedaan. Ten aanzien van de gezondheidskosten kunnen we praten over dure ziekenhuizen, dure medicijnen enzovoort. Feit blijft dat we steeds meer zieken krijgen en dat heeft niet alleen met ouder worden te maken. Voeding is hierin belangrijk en de overheid heeft nu een preventiebeleid; maar dat gaat meer over suiker- en zoutreductie dan over gezonde groenten eten en goede begeleiding van de jeugd in een gezonde leefstijl. Eigenlijk is gezondheid een relatie van de stad en het platteland of tuinbouw. Van oudsher was het de tuinbouw die de gezondheid de stad in bracht. En daar zit weer een kans.

Het World Horti Center staat volop in de aandacht met, in een half jaar, meer bezoekers dan we op jaarbasis verwacht hadden. Internationaal zit de loop erin. Nu nog de aansluiting met de stad. En die is moeilijker dan je denkt. Infrastructuur van Den Haag naar het WHC is schandelijk slecht. We gaan geen stedelingen trekken naar het WHC.

Maar er is nog een kans qua aansluiting met de stad. Dat is dat mislukte Urban Farmers project naast de Schilderswijk. Een gebouw met een kas op het dak. Stel je voor dat AGF producten via de Groenten en Fruit Brigade naar de Urban Farmers gaan. Dat daar, met die producten, gezonde schoollunches gemaakt worden; dat daar kookles gegeven wordt zoals met Kokkerelli in Venlo. Er komt dan sociale loop in dat grote gebouw. Dan kan er ook tuinbouw-introducties gegeven worden op het dak. Telen, plukken en eten bij elkaar met Westlandse input. Den Haag heeft een aantal lastige en daardoor dure wijken: die kosten dragen we als Nederland met elkaar. Op gebied van gezondheid en sociaal kan de tuinbouw echt wezenlijk bijdragen. Wat een enorme combi, WHC, Urban Farmers en de Groenten en Fruit Brigade. Ik weet zeker dat ons kabinet dit niet zelf had kunnen bedenken.

Rob Baan, bestuurder LTO Glaskracht Westland

Colofon

Deze pagina valt onder redactionele verantwoordelijkheid van LTO Glaskracht Westland. Advertentieverkoop: Uitgeverij West Media bv, telefoon 0174-624212.

Contact
Bestuur LTO Glaskracht Westland
Jacco Vooijs: voorzitter
telefoon: 06-10358391
Follow me on twitter @VooijsWestland
Leonie Claessen: regio ondersteuner
Marjolein Elgers: bestuurlijk secretaresse. U kunt de bestuursleden bereiken via het secretariaat: telefoonnummer: 085-0036400 e-mail: info@lto.glaskrachtwestland.nl, website: www.lto.glaskrachtwestland.nl

Relatiebeheerders
Jos van Kester: 06-46216729
Meldpunt Herstructurering
Kees Duijvestijn: 06-50684311
Ab van Marrewijk: 06-39639131

Ondernemers Klankbord
www.onderneemersklankbord.nl
070-3490600

Expeditie glastuinbouw Midden-Delfland

Op vrijdag 14 september zijn een tiental raadsleden van Midden-Delfland door LTO Glaskracht Westland uitgenodigd voor een 'expeditie glastuinbouw' aan de Molenlaan in Schipluiden. Hier liggen vier prachtige glastuinbouwbedrijven, waarvan er drie werden bezocht. Nagenoeg alle raadsfracties waren aanwezig, net als wethouder Horlings vanuit het College, griffier Arjan de Vos en directeur Hans Verlinde.

Paul van Koppen van kwekerij 't Woudt vertelde de raadsleden over zijn kwekerij, gespecialiseerd in de productie van smaakvolle troscherrytomatoes. Na uitleg over het ontstaan van het bedrijf werd een kijkje genomen in de verpakruimte en de kas. Er werd uitgebreid stil gestaan bij het verantwoord telen. Bij verantwoord telen gaat het niet alleen om volledig gesloten telen, waarbij al het water continue wordt hergebruikt, maar ook om het inzetten van zoveel mogelijk biologische middelen om de inzet van chemische gewasbeschermingsmiddelen zoveel mogelijk te voorkomen en zo energiezuinig mogelijk te telen.

Beter
Frank van Wijk nam alle gasten mee naar zijn kwekerij New Orchids waar hij snijcymbidium teelt. Het is een zogenaamde 'extensievere teelt' waarbij niet veel gestookt hoeft te worden of bemest en waar ook niet zoveel arbeid bij komt kijken als bij een tomatenteelt. Omdat de planten lang mee moeten gaan, is het heel belangrijk om erg schoon te werken zodat virussen zich niet kunnen verspreiden. Als laatste ging de expeditie langs op het bedrijf van Fedor van Veen, alstroemeriakwekerij Together2Grow. De raadsleden kregen uitgebreid uitleg over de uitdagingen die de ondernemer ziet. In de alstroemeriateelt is nog veel te ontdekken om nog beter, efficiënter en duurzamer te telen. Zo is belicht telen een issue en wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van LED-lampen. Jacco Vooijs rondde de expeditie af door kort stil bij de nieuwe ruimtelijke visie van LTO Glaskracht Westland. Deze wordt op 9 oktober aan het College Westland gepresenteerd en op 29 september met de raad van het Westland gedeeld tijdens een 'expeditie glastuinbouw Westland'.

Doorontwikkelen
Voor de bedrijven aan de Molenlaan in Schipluiden is de boodschap aan de

Jacco Vooijs: 'Ook dit jaar volop inzetten voor een verantwoorde teeltwisseling'

LTO Glaskracht Nederland roept alle telers op ook dit jaar weer alert te zijn om ook tijdens de teeltwisseling lozingen op oppervlaktewater te voorkomen. Steeds meer glastuinbouwondernemers hebben de bedrijfsvoering zodanig georganiseerd dat er weinig tot geen extra afvalwater hoeft te worden geloosd op de riolering.

Door Harry Stijger en Margreet Schoenmakers

De waterkwaliteit van het oppervlaktewater kan negatief worden beïnvloed door de teeltwisseling. Gelukkig hebben we steeds meer kennis over hoe we dit kunnen voorkomen. Jacco Vooijs, voorzitter LTO Glaskracht Westland zegt hierover: "Glastuinbouwondernemers gaan steeds bewuster om met hun waterstromen, ook tijdens de teeltwisseling. Het is van belang dat telers zich ook dit jaar weer volop inzetten voor een verantwoorde teeltwisseling. Dit kan door tijdig te zorgen dat het water aan het eind van de teelt op is. Goede afstemming tussen partijen, zoals loonwerker en transporteur om gewassen en teeltmatten snel af te voeren, is nodig om alles goed te laten verlopen. We willen ongewenste lekverliezen in en om de kas voorkomen. Steeds meer telers kiezen voor een nul-lozing; ook

Marcel van der Knaap: "We lozen al een jaar niet meer." Foto: Harry Stijger

Raadsleden Midden-Delfland op bezoek bij alstroemeriakweker Fedor van Veen.

Frank van Wijk in gesprek met raadsleden Midden-Delfland. Foto's: LTO Glaskracht

raad en het College van Midden-Delfland helder. De ondernemers willen hun bedrijf graag verder ontwikkelen, maar lopen tegen een aantal beperkingen aan. De bedrijven aan de Molenlaan zijn bijvoorbeeld lastig te bereiken. Het is zeer smal laantje waar ook nog eens fietsers en voetgangers gebruik van maken. Dat zorgt nu al voor onveilige situaties met vrachtwagens die producten aan- en afvoeren. Omdat het gebied geen 'duurzaam bestemd glastuinbouwareaal' is, is doorontwikkelen eigenlijk altijd lastig. Zo is voldoende hoog mogen bouwen een probleem en ook het samenvoegen van herinrichtingen van de bedrijven is een uitdaging. Verder staan de bedrijven aan de Molenlaan met 1-0 achter bij hun

collega's als het gaat om het gebruik maken van duurzame energie. Het is de vraag of aansluiten bij de aardwarmte-initiatieven in de omgeving of aansluiten op een restwarmtenet voor hen wel haalbaar is als 'niet duurzaam bestemd of verspreid liggend glas'. De gemeente Midden-Delfland heeft in het verleden zogenaamde 'verspreid liggende glastuinbouwbedrijven' aangekocht en vervolgens gesaneerd, maar voor de Molenlaan staat dit vooralsnog niet op de planning. Hierdoor worden de bedrijven dus min of meer 'op slot gezet'. LTO Glaskracht Westland ziet wel oplossingen en wil daar graag mee aan de slag. De expeditie is dan ook een 'uitdaging' aan de gemeente en de raad om dat op te pakken.

Geen chloor
"Voorheen maakten we de teeltgoten bij de teeltwisseling met een chloorproduct schoon, maar nu doen we dat met waterstofperoxide. Dat product breekt af in water en zuurstof, wat niet schadelijk voor het gewas is", vertelt Van der Knaap.

Al het retourwater opvangen
Van der Knaap: "Voor het uitdraineren worden de zakken precies onder de sealnaad, net onder de helft van de mat, lek geprikt en niet opengesneden. In het verleden sneden we de zakken wel open, waardoor het water in één keer vrijkwam. Nu loopt het water per mat er geleidelijk uit en kunnen we het goed opvangen, zonder dat de goten en silo's overlopen."

Metten is weten
Doordat er geteld wordt in steenwol of hangende goten is het goed te controleren of het systeem gesloten is. "Het advies van het Hoogheemraadschap van Delfland is om vier keer per jaar de onderbemalingsput te bemonsteren voor stikstof. Als de EC-waarde te hoog is, zit er ergens een lek." Om zelf de meting te doen, heeft Van der Knaap eenzelfde stikstofmeter gekocht als het waterschap hiervoor gebruikt. Ingrid ter Woorst van Delfland: "Ik ben blij dat er aandacht is voor de risico's bij teeltwisseling. Onze controleurs meten rondom de teeltwisseling nog steeds vaak hoge waarden van nutriënten en middelen. Dat is zonde, want wij zijn echt op de goede weg met de chemische waterkwaliteit in de glastuinbouwgebieden. Als ondernemers zelf meten, regelmatig een rondje om hun kas lopen en zo lekstromen voorkomen, dan kunnen wij dat vasthouden. En daar heeft iedereen belang bij. Complimenten voor Rimato!"

Praktische tips: Kijk op glastuinbouw-waterproof.nl voor tips om te komen tot een zo beperkt mogelijke lozing.

Reactie op Miljoenennota: Plantgezondheid eindelijk speerpunt LNV

LTO Glaskracht Nederland is positief over de plannen van het kabinet voor 2019 en voelt zich gesteund in haar ambities door de waardering die koning Willem Alexander namens het Kabinet in de Troonrede uitsprak voor onder meer de glastuinbouw. De prioriteit die het ministerie van LNV concreet geeft aan geïntegreerde gewasbescherming, gezonde bodem en biodiversiteit zijn in lijn met de ambities van Verantwoorde Glastuinbouw.

Ondernemers in de glastuinbouw telen op een verantwoorde manier gezonde voeding en leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan de Nederlandse economie én aan de welvaart en het welzijn van burgers. Gezonde voeding met voldoende groente en fruit is de basis voor een gezonde levensstijl. Tegen die achtergrond wijst LTO Glaskracht Nederland verhoging van de btw op groente en fruit dan ook met klem af. "Het duurder maken van gezonde levensmiddelen heeft invloed op het koopgedrag van de consument. Focus voor de uit de hand lopende zorgkosten meer op preventie. Stop met het extra belasten van groente en fruit en verhoog de belasting op ongezonde levensmiddelen," stelt voorzitter Sjaak van der Tak.

Werkfit, ook voor de tuinbouw
De economische groei zorgt voor werkgelegenheid en dalende werkloosheid. Tegelijk staan er nog altijd veel mensen aan de kant. Er is een belangrijke rol voor het UWV en gemeenten om veel meer uitkeringsgerechtigden werkfit te maken. Dat vergt een persoonlijke benadering gecombineerd met een activerender

sociaal stelsel waarin waar nodig gehandhaafd wordt. Bij het stimuleren van vaste dienstverbanden wordt voorgesteld de sectorfondsen af te schaffen en te komen tot een landelijk systeem met hoge premie voor tijdelijke arbeid en lage premie voor onbepaalde tijd dienstverbanden. Dit houdt geen rekening met sectoren die sterk vanwege de natuur en haar seizoenen van seizoensarbeid afhankelijk zijn. LTO Glaskracht Nederland pleit de mogelijkheden om op enig niveau, sectorale ww-premies te blijven hanteren.

Duurzame teelt
Het Kabinet maakt met deze begroting voor onze ondernemers een goede start met verbeteringen in gewasbescherming en plantgezondheid, in lijn met ons voorstel voor een nieuw stelsel Groene Gewasbescherming. Samen met LTO Nederland bepleiten we een noodzakelijk extra financiële inzet op dit onderwerp ter grootte van 60 miljoen voor de komende vijf jaar. De Nederlandse sierteeltsector onderscheidt zich door het brede assortiment snijbloemen. Het kabinet komt deze sector tegemoet door aandacht te hebben voor kleine toepassingen. Dit biedt kansen voor de omschakeling naar een duurzame teelt met minimale chemie. Het ministerie van LNV stelt budget beschikbaar voor kennisontwikkeling op het terrein van plantgezondheid. Dit is cruciaal voor verdere vergroening van de teelt. Wij vertrouwen erop dat LNV mede investeert in de ambities van de glastuinbouwsector om de weerbaarheid van plant- en teeltsystemen te vergroten.

Waterkwaliteit blijft speerpunt
Het kabinet stelt extra middelen beschikbaar voor verbetering van de waterkwaliteit. Voor glastuinbouwondernemers is dit positief nieuws. Diverse projecten die al in de steigers staan, hebben een extra bijdrage absoluut nodig om de onrendabele top te financieren. Dit biedt voor de glastuinbouw kansen om op korte termijn flinke stappen te zetten in het verbeteren van de waterkwaliteit. LTO Glaskracht Nederland hoopt daarnaast dat het kabinet de beperking van emissie van gewasbeschermingsmiddelen en medicijnen meer aan elkaar koppelt. Bijvoorbeeld door een extra zuiveringsstap bij de rioolwaterzuiveringen.

Zorg over vrije handel
LTO Glaskracht Nederland is bezorgd over de nog ongewisse uitkomst van de aanstaande brexit. De effecten van de Brexit en van oplopende handelsconflicten in andere delen van de wereld vormen een bedreiging voor de vrije internationale handel. Recente berekeningen voorstellen 6% kostenstijging als gevolg van de brexit. Een dergelijke verzwarende van lasten is funest voor de glastuinbouw, waarin alle bedrijven zo sterk afhankelijk zijn van de internationale markt. Een dergelijke lastenverzwaring zet de bedrijfsresultaten en de werkgelegenheid zwaar onder druk. Tegen die achtergrond roept LTO Glaskracht Nederland het kabinet op alles op alles te zetten voor een zo soepel mogelijke brexit met minimale handelsbelemmeringen.

De troonrede wordt voorgelezen Foto: LTP Glaskracht

Volg ons op Social Media

Facebook:
LTO Glaskracht Westland

Twitter:
@LTOGlaskrachtWL

Frisse innovatieve concepten op de Dutch Agro Food week

SIGN werkt voor de glastuinbouw aan strategische innovaties om de markt van de toekomst te vergroten. In het voorprogramma van de start van de Dutch Agri Food week komen groentesnacks en nieuwe media om de groenteconsumptie te verhogen aan bod. Minister Carola Schouten van LNV opent vervolgens de grootste groentekraam van Nederland als start van de vierde editie van Dutch Agri Food Week. Zes jongeren tonen in het voorprogramma hun concepten om jongeren meer groente te laten eten. Het zijn de winnaars van de prijsvragen die SIGN vorig jaar organiseerde voor nieuwe groentesnacks en nieuwe

media. Leden van LTO Glaskracht Nederland kunnen zich kosteloos aanmelden voor het voorprogramma in Den Haag via bit.ly/openingDAFW. Wilt u ook de opening bijwonen? Daarvoor kunt u zich aanmelden via dutchagrifoodweek.nl. De Dutch Agri Food week vindt plaats van 5 tot en met 16 oktober 2018, het startevent vindt plaats op 5 oktober. SIGN (Stichting Innovatie Glastuinbouw) is een initiatief van LTO Glaskracht Nederland en heeft voor de uitvoering van haar innovatieprogramma een alliantie met het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

SANTEN & GASILLE
MAKELAARS

De makelaars met een andere aanpak

- Aan- en verkoop
- Reconstructie
- Onteigening
- Taxatie en advies

DE LIER 0174-511300
SANTEN-GASILLE.NL